

Tomáš Chrobák: Přijímačky nanečisto jako příležitost? To tedy ne, byla to poprava

30.1.2025 - Tomáš Chrobák | EDUin

To spíš pár žáků, kteří se chystali přihlásit, radši nikam nepůjde. A zbytek má jen dva měsíce na přípravu a teď je v panice, odkud má začít.

Děti z tříd mých kolegů různě po republice, i ty, které podporuji v přípravě ve Frýdku-Místku, přišly skoro s pláčem, jak těžké to bylo. Ještě večer po testu se mi zaplnila e-mailová schránka novými žádostmi o doučování. K tomu to mimojíné povede.

Nevím, jakým způsobem Cermat zkušební otázky vybírá, ale tohle se nepovedlo, proklatě těžké to opravdu bylo. Vybraly se úlohy z minulých let. Klíčem asi bylo v tématu vzít vždy tu nejobtížnější. Sami se přesvědčte. Na tři úlohy, které tu uvádím, by padla u většiny z vás půl hodina z celkových sedmdesáti minut, pokud byste je vůbec byli schopni vyřešit. Samozřejmě pokud nejste učitelé matematiky či nadšenci. Což většina žáků, ruku na srdce, není. I tak mají mít ale možnost neprožít dva měsíce ve stresu. Kluk v mé škole, který jezdí na matematickou olympiádu, získal jen dvacet bodů. A úloh je tam sedmnáct, kdy každá má dvě až tři podúlohy.

Nejde jen o to, že to bylo těžké. Psycho je v tom, že dva a půl měsíce před zkouškou naostro se většina žáků dozvěděla, že vlastně vůbec nic neumí a to neuvěřitelně zvýšilo hladinu stresu jim i jejich rodičům.

Každé rozhodnutí Cermatu má velký vliv na žáky, rodiče i učitele. Tím pádem je třeba, aby jeho dopady byly důkladně promyšlené. Často bývá, že v ostrých testech je první test těžký a druhý lehčí. To znamená, že dva dny jsou děti vyplašené, pak napíší lehčí test a všichni jsou rádobý spokojeni. Nyní je situace zcela jiná, nejde rychle nahradit lehčím testem.

I Cermat musí být schopen sebereflexe

Čím větší moc mám, tím větší sebereflexi musím provádět. Platí to pro učitele, politiky i Cermat.

Ukazuje to chronický problém cermatovských testů. Jsou nevyrovnané a s ohledem na daný čas jich je příliš mnoho. Chceme po dětech, aby přemýšlely, a pak z přijímaček uděláme sprint, který se pracně trénuje na kurzech? Zároveň mám potřebu dodat, že nejsem proti tomu, ať jsou přijímačkové testy jednotné a centrální. Jen nedělat tyto fauly na celý ročník dětí.

Argument, že na to mají všichni stejný čas, a tak je to spravedlivé, je podle mě faul, to není žádná spravedlnost. Snad jen v tom smyslu, že je to skoro pro všechny extrémně těžké a demoralizující, zvláště v přípravném období. Proč to dětem proboha děláme? Asi aby bylo jasné, že po minulém lehkém roce to bude nyní pořádné maso.

Nedávno jsem měl na praxi u sebe studenty učitelství, které učím na didaktiku. Před nimi jsem dal svým žákům otázku, jaké kvality by měl mít podle žáků učitel. Děti se shodly na tom, že by měl být hlavně spravedlivý a předvídatelný.

Když se touhle optikou podívám na Cermat, předvídatelný není ani trochu, a o (ne)spravedlnosti už jsem tu psal. Jednou se snad dozvím odpovědi na otázky, které mi jdou hlavou. Například, zda Cermat vnímá rozdíl v životě dítěte mezi tímto testem "nanečisto" a ostrým testem. Z jakého důvodu je do 70 minut vecpáno tak enormní množství úloh. Z jakého důvodu nejsou výsledky testů u žáků v

českém jazyce a matematice aspoň trochu bodově rovnocenné? Proč je úroveň testů matematiky tak nekonzistentní, viz například letošní a minulý rok?

Bavil jsem se o tom s kolegy matematikáři z jiných škol a mají podobný dojem i výsledky. Ale moc se k tomu vyjadřovat nechťejí, protože vždy někdo může říct, že to je jejich vina, že žáky nic nenaučili.

Učitelů je mi nyní opravdu líto. Stres dětí i rodičů budou muset snést právě oni.

Děsí mě, k čemu tato situace povede. Devítky teď v hodinách nebudou dělat nic jiného, než se “bušit” na přijímačky. Zoufalí rodiče shánějí další kurzy a my učitelé matematiky si můžeme opět pokládat otázky *Z jakých důvodů naši žáci nemají rádi matematiku? Z čeho se nám ty děti vlastně sypou?*

<https://www.eduin.cz/clanky/tomas-chrobak-prijimacky-nanecisto-jako-prilezitost-to-tedy-ne-byla-to-poprava>